

Volume 11, Issue 4, July 2024, p. 15-21

Article Information

□ **Article Type:** Research Article

□ **This article was checked by iThenticate.**

□ **Doi Number:** <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3548>

ArticleHistory:

Received

13/05/2024

Accept

22/07/2024

Available

online

23/07/2024

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL PRINCIPALS' MANAGEMENT STYLE AND THE CULTURE OF FEAR IN PRIMARY SCHOOLS

İLKOKULLARDA OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETİM TARZI İLE KORKU KÜLTÜRÜ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Ayfer Acar¹

Abstract

The sustainability of social life is only possible through the governance of communities. The style of this management has effects on the governed. This study, which was conducted to determine the relationship between the management style of school principals in primary schools and the level of fear culture in schools, was conducted with 312 primary school teachers working in Pendik district of Istanbul province in the 2023-2024 academic year. When the findings obtained as a result of the Pearson Product Moment analysis of the data collected by applying the Perceived Principal Management Style Scale developed by Üstüner (2016) and the Culture of Fear in Schools Scale developed by Çelik and Kahraman (2019) to the participants were evaluated, it was concluded that collaborative management style caused a decrease in the culture of fear in schools, while authoritarian, indifferent and confrontational management styles caused an increase in the culture of fear in schools.

Keywords: School principal, Management, Culture of fear.

Özet

Toplumsal yaşamın sürdürülebilmesi ancak toplulukların yönetilmesi ile mümkündür. Bu yönetimin tarzı ise yönetilenler üzerinde etkilere sahiptir. İlkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzı ile okullardaki korku kültürü düzeyinin arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere gerçekleştirilen bu araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Pendik ilçesinde görev yapan 312 ilkökul öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara Üstüner (2016) tarafından geliştirilen Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği ile Çelik ve Kahraman (2019) tarafından geliştirilen Okullarda Korku Kültürü Ölçeği'nin uygulanması ile toplanan verilere yapılan Pearson Momentler Çarpımı analizi neticesinde elde edilen bulgular değerlendirildiğinde işbirlikli yönetim tarzının okullarda korku kültürünün azalmasına; otoriter, ilgisiz ve karşı koyucu yönetim tarzlarının okullarda korku kültürünün artmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul müdürü, Yönetim, Korku kültürü.

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ayferacar.af@gmail.com, 0009-0001-6318-8173

GİRİŞ

İnsanlığın başlangıcına kadar geri götürülebilen yönetim anlayışı, toplumsal yaşamda önemli bir rol oynamaktadır. 18. yüzyıldan bu yana bilimsel incelemeye tabi tutulan yönetim kavramına ilişkin bakış açısının zaman içinde evrim geçirdiği kabul edilmektedir. Pozitivist düşüncenin hâkim olduğu dönemde, insanları makine olarak gören verimlilik temelli bir yönetim anlayışı yaygındı. Ancak zaman içinde insanların duygu, düşünce, tutum ve değerlerini, bireyi önceleyen yönetim yaklaşımları ortaya çıkmıştır (Sarı, Yıldız ve Canoğulları, 2018). Yönetim, kolektif hedeflere ulaşmak için farklı beklentileri, tutkuları, hırsları, amaçları ve ihtiyaçları olan bireylerin çabalarını koordine etme sanatı olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla yönetimin temel amacı, örgütü oluşturan bireylerin hedefleri ile örgütün hedeflerinin uyumlu olmasını sağlamaktır. Okul müdürleri, bir meslek örgütü olan okulların yönetiminden sorumludur. Okul müdürleri tarafından benimsenen liderlik yaklaşımları ve yönetim tarzlarının okul iklimi, öğretmen tükenmişliği, iş doyumunu, okul örgütüne bağlılık, öğretmen performansı ve motivasyonu gibi bir dizi değişken üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmaktadır (Diş, 2023).

Bir bireyin yönetim tarzı, yetkilerini kullanma biçimi ve kurumun hedeflerine ulaşma yöntemi olarak ifade edilmektedir. Bir yöneticinin uygulayacağı spesifik yönetim tarzı, sahip olduğu değerlerle yakından ilişkilidir (Akçay ve Sevinç, 2021). Yöneticiler görevlerini yerine getirirken kendilerini içinde yetiştikleri kültürün, önyargılarının ve muhafazakârlıklarının etkisinden ne kadar kurtarabilirlerse o kadar başarılı olurlar. Yönetim tarzı her yöneticiye özgüdür. Yönetimsel otoritenin kullanılma şekli bireyler arasında önemli farklılıklar gösterebilir. Yönetimsel otoritenin kullanılma şekli, yönetim tarzının gelişimini etkileyen faktörlerden biridir (Akçay, 2020).

Yönetim tarzlarının ortaya çıkışı, yöneticilerin bireysel farklılıklarına bağlanabilir. Başaran (2000), yönetimsel otoritenin kullanılma biçiminin bireyden bireye değişebileceğini belirtmektedir. Yöneticilerin davranışları çalışanlar üzerinde olumlu ya da olumsuz etki yaratabilir (Yılmaz, 2022). Yönetim biçimini ve türünü belirleyen en önemli unsur, yöneticinin yetki ve sorumluluklarını yerine getirme biçimidir. Çalışanlarda güven ve motivasyon yaratan bir yönetim tarzı, başarı ve üretkenlik için elverişlidir. Araştırma bulguları, okul yöneticilerinin sergiledikleri yönetim tarzlarının işbirlikçi, otoriter, ilgisiz ve çatışmacı olmak üzere dört kategoride toplanabileceğini göstermektedir (Üstüner, 2016).

Tarih boyunca insanlar günlük yaşamlarında ilişki ve iletişim kurmanın önemini fark etmişlerdir. İletişim, bireylerin toplum içinde işlevlerini yerine getirebilmeleri için elzemdir. Bu iletişim sevgi, nefret, mutluluk ve korku gibi bir dizi duyguyu içerebilir. Özellikle korku, insanlar hayatlarında öngörülemez olaylarla karşılaştıklarında ortaya çıkar (Ersü, 2023). Bu durum, korkunun bireylerin hayatlarının herhangi bir noktasında karşılaşılabilecekleri ortak bir deneyim olduğu gerçeğini vurgulamaktadır (Acar, 2024). Her birey yaşamı boyunca ölüm korkusu, iş kaybı ve başarısızlık gibi çok sayıda korku yaşar. Bu korkular, bireyin günlük yaşamını ve davranışlarını derinden etkileyebilir. Korku, ani ve anlaşılmasız durumlar tarafından tetiklenebilen, tehdit edici bir uyarı ile karşılaşıldığında kaçma veya savaşıma dürtüsünü motive eden duygusal bir tepkiyle sonuçlanan psikolojik ve sosyolojik bir kavramdır (Altın, 2022).

"Korku kültürü" kavramı, insanları birbirleriyle etkileşime girmeye zorlayan korkunun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Korkunun birincil motivasyon kaynağı olduğu bu dünya görüşü, aile veya toplum içinde güçlü olanların her zaman haklı görüldüğü, zayıfların ise her şeyi kabul etmek zorunda olduğu bir güç dinamiğini sürekli kılmaktadır (Acar, 2024). Korku kültürü, otoriteye koşulsuz

itaati ve başarı göstergesi olarak söylenenlerin sorgusuz sualsiz kabul edilmesini teşvik eder. Okullardaki korku kültürü, öğretmenlerin okul ilişkileri ve deneyimlerinden duydukları korkudan kaynaklanan kültürel bir boyut olarak tanımlanabilir (Altan, 2006). Bu kültür, yönetimden öğretmene ve öğretmenden öğrenciye itaat talebi olduğunda ortaya çıkabilir. Güçlerini korku kültürü yaratmak için kullanan okul yönetimlerinin ve öğretmenlerin, öğretmenlerin duygusal bağlılıklarını ve içsel motivasyonlarını olumsuz etkileyebileceği söylenebilir (Kahraman, 2019).

Kültürel boyut, korkunun toplumsal uyumun bir aracı olarak işlevselleştirilmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Buna göre bireyin üyesi olduğu toplumda belli şeylerden korkması istenen ve beklenen bir olgudur. Böylece birey yaşamının ilk yıllarından itibaren nelerden korkması gerektiğini öğrenmeye başlar (Ersü ve Akar, 2023). Aslında korku ve toplumsallık arasındaki ilişki köklü bir ilişkidir. Bilmediği pek çok şeyden korkan ilk insanlar için sosyalleşme, korkularını hafifletmenin ve onlardan kurtulmanın bir yoluydu. Ancak insanın korkularından kurtulmasını sağlayan sosyalleşme süreci, aynı zamanda yeni korkuların (toplumdan soyutlanma vb.) da kaynağı olmuştur. İnsanlık tarihi korkunun kültürel tezahürlerinin örnekleriyle doludur. Korku kimi zaman otoriter ve baskıcı rejimlerde esareti pekiştiren bir kültürel yapı olarak ortaya çıkar. Tersine, bir okulda mutlak itaati sağlayan bir araç olarak da belirginleşebilir (Eren, 2005).

Korku kültürü sadece toplumun genelinde değil, toplumun temel taşlarından biri olan eğitim kurumları da dâhil olmak üzere tek tek örgütlerde de etkili olabilmektedir. Eğitim kurumları ne kadar özgür olursa, eleştirel düşünmeyi, yenilikçiliği ve kişisel gelişimi teşvik eden bir kültüre sahip olma olasılıkları da o kadar artar ve bu da daha fazla toplumsal ilerlemeye yol açabilir. Dolayısıyla korku kültürü, toplumun ve eğitim kurumlarının gelişimini engeller. Sonuç olarak, eğitim kurumlarında korkuya dayalı kültürlerin yaygınlığının araştırılması zorunludur (Duman ve Şahin, 2023).

Yukarıda yer alan tartışmalar doğrultusunda okullarda öğretmenler arasında etkili olan korku kültürünün en önemli sebeplerinden birinin okul müdürünün yönetim tarzı olduğu düşünülebilir. Nitekim okul müdürünün yönetim anlayışı, öğretmenler üzerinde kurduğu baskı ve öğretmenlere karşı kullandığı yaptırımlar öğretmenler arasında korku kültürünün yerleşmesine ve pekişmesine yol açabilecektir. İlkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzı ile korku kültürü arasındaki ilişki bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

İlkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzı ile korku kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere gerçekleştirilen bu araştırma ilişkisel tarama (korelasyonel tarama) modelinde desenlenmiştir. İlişkisel tarama deseni, iki nicel değişken arasındaki ilişkiyi bir korelasyon katsayısı temelinde ortaya koymak için kullanılır. İlişkisel tarama araştırması, örneklem grubunun incelenen özellikleri arasındaki ilişkiyi herhangi bir müdahale olmaksızın incelemeyi amaçlayan nicel bir araştırma desendir (Büyüköztürk, Çakmak-Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Pendik ilçesinde görev yapan 1.401 ilköğretmeni oluşturmaktadır. Evrenden %95 güven düzeyi ve %5 hata payı ile örneklem büyüklüğü hesaplandığında örneklem

büyüklüğü 302 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini evrenden kolay ulaşılabilir yöntemle seçilen 312 ilkököl öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın maliyetini düşürmek ve zamandan tasarruf etmek için tercih edilen kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi araştırmacının evrenden ulaşabildiği katılımcıları araştırmaya dahil ettiği bir yöntemdir. Bu yöntemde örnekleme dahil olan katılımcıların özelliği evrene dahil olmaları ve araştırmacı tarafından kolay ulaşılabilir olmalarıdır (Üstün, 2021).

Veri Toplama Aracı

İlkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzı ile korku kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere gerçekleştirilen araştırmada veri toplama aracı olarak iki ölçek kullanılmıştır:

Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği (AMYTÖ)

Üstüner (2016) tarafından geliştirilen ölçek 25 maddeden ve 4 faktörden (işbirlikli yönetim tarzı, otoriter yönetim tarzı, ilgisiz yönetim tarzı, karşı koyucu yönetim tarzı) oluşan bir ölçektir. 5'li Likert tipinde uygulanan ölçeğin geliştirilme sürecinde dört faktör için hesaplanan Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayılarının ".85" ile ".92" arasında değiştiği tespit edilmiştir. Buna göre ölçeğin tutarlı olduğu söylenebilir. Ölçekten elde edilen ortalamalarının yüksek olduğu faktörler okul müdürünün yönetim tarzını belirlemektedir.

Okullarda Korku Kültürü Ölçeği (OKKÖ)

Çelik ve Kahraman (2019) tarafından geliştirilen ölçek 18 maddeden ve 3 faktörden (yönetici korkusu, meslektaş korkusu, yasal süreç korkusu) oluşan, 5'li Likert tipinde bir ölçektir. Ölçeğin geliştirilmesi esnasında iç tutarlık katsayısının (Cronbach's Alpha) ".80" ve ".92" arasında değiştiği tespit edilmiştir. Bu hesaplamalara göre ölçek tutarlıdır. Ölçekten elde edilen ortalama puan arttıkça okuldaki korku kültürü düzeyinin arttığı değerlendirilmektedir.

Veri Toplama ve Analizi

Araştırmanın veri toplama aşamasında evrene dahil olan öğretmenlere araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu internet ortamında katılımcılara bizzat iletilmiştir. Bu sayede anket formunu dolduran katılımcıların evren dışından olmaması sağlanmıştır. İnternet ortamında toplanan veriler, araştırmacı tarafından aslı değiştirilmeden SPSS İstatistik Analiz paket programına aktararak araştırmanın amacına uygun analizler gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen verilerin dağılımı kontrol edildiğinde, çarpıklık ve basıklık katsayılarının -2 ile +2 arasında çıktıkları görülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2013) verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının -2 ile +2 arasında olmasının normal dağılıma uygun olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle araştırmada toplanan verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir. Buna göre araştırmada gerçekleştirilen korelasyon analizi parametrik bir analiz olan Pearson Moment Çarpımı yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin, araştırmada toplanan veriler ile iç tutarlık katsayısı hesaplandığında, Cronbach's Alpha değerlerinin OKKÖ için $\alpha = .96$, AMYTÖ için $\alpha = .86$ olduğu görülmüştür. Buna göre uygulanan ölçeklerin araştırma için geçerli olduğu söylenebilir.

Bulgular

İlkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzı ile okullarda korku kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada toplanan

verilere uygulanan Pearson Momentler Çarpımına ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İlkokullarda Okul Müdürünün Yönetim Tarzı ile Okullarda Korku Kültürü Arasındaki İlişkiyi Gösterir Pearson Momentler Çarpımı Analizi Bulguları

Alt Boyutlar	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
(1) Yönetici Korkusu	1							
(2) Meslektaş Korkusu	,86**	1						
(3) Yasal Süreç Korkusu	,86**	,83**	1					
(4) Okullarda Korku Kültürü	,97**	,93**	,94**	1				
(5) İşbirlikli Yönetim Tarzı	-,63**	-,57**	-,50**	-,61**	1			
(6) Otoriter Yönetim Tarzı	,48**	,43**	,48**	,49**	-,61**	1		
(7) İlgisiz Yönetim Tarzı	,47**	,39**	,43**	,46**	-,61**	,76**	1	
(8) Karşı Koyucu Yönetim Tarzı	,52**	,52**	,52**	,55**	-,68**	,81**	,81**	1

** p<0,01 düzeyinde anlamlı

Tablo 1 incelendiğinde ilkokullarda okul müdürlerinin yönetim tarzları ile okullarda korku kültürünün tüm alt boyutları arasında p=0,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bunlardan İşbirlikli Yönetim Tarzı ile okullarda korku kültürünün tüm alt boyutlarının arasında orta düzeyde negatif bir ilişki olduğu, Otoriter Yönetim Tarzı ve İlgisiz Yönetim tarzının, okullarda korku kültürünün tüm alt boyutlarında p=0,01 düzeyinde anlamlı pozitif zayıf bir ilişki olduğu, Karşı Koyucu Yönetim Tarzı ile okullarda korku kültürü arasında p=0,01 düzeyinde anlamlı, pozitif yönde ve orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

Sonuç

Bireyler her aşamada çeşitli korkular yaşayarak yetişirler. Bu korkular bireylerin başkaları tarafından yönetilmesinin de önünü açmaktadır. Ancak bu korkular kültür olarak yerleştiğinde çalışma huzuru, özgür ifade, örgüte güven vb. insani değerleri azaltmaktadır. Bu nedenle, özellikle alt kuşakların yetiştiği eğitim kurumlarında korku kültürünün oluşması istendik bir durum değildir.

İlkokullarda okul müdürünün yönetim tarzı ile okullarda korku kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere elde edilen bulgular incelendiğinde, okul müdürünün işbirlikli yönetim tarzına eğilimi arttıkça, okuldaki korku kültürünün azaldığı; otoriter, ilgisiz ve karşı koyucu yönetim tarzına eğilim arttıkça okulda korku kültürünün arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kahraman (2019) yaptığı araştırmada okul müdürünün demokrat yönetim tarzı ile okullarda korku kültürü arasında negatif yönde, otokrat yönetim tarzı ve ilgisiz yönetim tarzı ile okullarda korku kültürü düzeyleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğuna dair bulgulara ulaşmıştır. Ayrıca alan yazında okul müdürlerinin yönetim tarzlarının okuldaki kültürü etkileyen bir unsur olduğunu koyan araştırmalar bulunmaktadır (Dursun, 2019; Himmetoğlu ve Bayrak, 2017; Özyulası, 2020). Bu çalışmada ulaşılan sonucun alan yazındaki araştırmalarla örtüştüğü söylenebilir.

Öneriler

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Araştırmanın farklı bir evren ve örneklem ile gerçekleştirilmesi, ulaşılan sonuçların genellenmesini sağlayabilir.

- Araştırmada ulaşılan işbirlikli yönetimin okullarda korku kültürünü azalttığı sonucundan hareketle okul müdürlerinin işbirlikli yönetim tarzını benimsemeleri önerilir.
- Eğitim yöneticilerinin, okul müdürlerinin işbirlikli yönetim tarzını uygulayabilmeleri için gerekli eğitimleri planlaması önerilir.

Kaynakça

- Acar, A. (2024). İlkokul öğretmenlerinde korku kültürü düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *International QMX Journal*, 3(2), 481-487.
- Akçay, P. ve Sevinç, H. H. (2021). Okul yöneticilerinin algılanan yönetim tarzları ve öğretmenlerin özerkliği üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 1173-1201.
- Akçay, P. (2020). Okul yöneticilerinin algılanan yönetim tarzlarının değerler çerçevesinde incelenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 19-32.
- Altan, Z. (2006). Kişilerarası iletişimde bir sosyal baskı düzeneği: Korku kültürü. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*(25), 5-16.
- Altın, A. (2022). Öğretmen görüşleri çerçevesinde okullarda korku kültürünün incelenmesi: Bir olgubilim çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Başaran, İ. E. (2000). *Yönetim* (3 b.). İstanbul: Umut Yayım Dağıtım.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak-Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, K. ve Kahraman, Ü. (2019). Okullarda korku kültürü ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 319-333.
- Diş, O. (2023). Öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin yönetim tarzları, anlam yaratmaları, okul etkililiği ve okulların değişime açıklığı. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Duman, M. ve Şahin, A. (2023). İdari personelin devlet üniversitelerinde korku kültürüne ilişkin görüşleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 13(3), 491-502.
- Dursun, İ. E. (2019). Okul müdürlerinin paternalist liderlik davranışlarının okul kültürü oluşturmadaki etkisi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eren, A. (2005). Korku kültürü, değerler kültürü ve şiddet. *Aile ve Toplum*, 2(9).
- Ersü, A. A. ve Akar, H. (2023). Öğretmenlerin korku kültürü algılarının duygusal bağlılıklarına ve içsel motivasyonlarına etkisi. *Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 275-295.
- Ersü, A. A. (2023). Öğretmenlerin korku kültürü algılarının duygusal bağlılıklarına ve içsel motivasyonlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gaziantep.
- Himmetoğlu, B. ve Bayrak, C. (2017). İlkokullardaki öğretmen görüşlerine göre okul kültürü ile yöneticilerin çatışma yönetimi stilleri arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-17.

- Kahraman, Ü. (2019). *Okul yöneticilerinin yönetim tarzı, örgüt dna'sı ve örgütsel değişimin okullardaki korku kültürüne etkisi*. Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Özyulası, A. (2020). *Okul yöneticilerinin paylaşılan liderlik davranışları ile okul kültürü arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Sarı, M., Yıldız, E. ve Canoğulları, E. (2018). Öğretmenlerin algıladıkları müdür yönetim tarzı ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(10), 188-208.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6 b.). Boston: Pearson.
- Üstün, B. (2021, 11 13). *Örnekleme Yöntemleri*. Psikiyatri Hemşireleri Derneği: https://www.phdernegi.org/wp-content/uploads/2016/03/%C3%B6rnekleme_yontemleri.pdf adresinden alındı
- Üstüner, M. (2016). Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(3), 429-457.
- Yılmaz, N. (2022). *Okul müdürlerinin yönetim tarzları ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.